

Nieuwsbrief april '22

D-ZEP ALLIANTIE TWENTE IS GESTART

Consultatieteam gestart

In september 2021 is het regionaal consultatie team D-ZEP Alliantie Twente van start gegaan. Het D-ZEP Alliantie Twente consultatieteam bestaat uit 1 coördinator en 15 consulenten. Het consultatieteam ondersteunt zorgteams met begrijpen en hanteerbaar maken van zeer ernstig probleemgedrag bij mensen met dementie.

Trainingen

Het regionaal consultatieteam heeft meerdere trainingen gevolgd met als doel hun competenties als consulenten te ontwikkelen. Hiervoor is gebruik gemaakt van een externe trainer met jarenlange ervaring in consultatie o.a. voor het CCE. Insteek voor de trainingen was vooral om als objectief consulent naast alle betrokkenen te kunnen gaan staan om op invoelende wijze inzichtelijk te maken dat er zeker sprake is van (zeer) ernstig probleemgedrag maar dat er ook goede momenten zijn. Door deze goede momenten inzichtelijk te maken ontstaat er een basis om het traject op voort te zetten. Het antwoord ligt al in het team, het moet alleen nog gevonden worden.

Afdelingen

We kijken naar de mogelijkheden om een DZEP Alliantie Twente afdeling te realiseren voor mensen met zeer ernstig probleemgedrag. We zijn aangesloten bij het Landelijke Netwerk en met alle kennis en expertise die we vandaaruit opdoen wordt het aanbod voor deze doelgroep verbreed.

Training van een deel van het team door Gerben Bergsma

IN DIT NUMMER

D-ZEP Alliantie Twente is gestart	1
Consulent aan het woord.....	2
Mijlpalen.....	2
Over ons	3
Wat betekent D-ZEP?	3

CONSULENT AAN HET WOORD

Anita de Groot
Ergotherapeut

Muriel Littell
Verpleegkundige

Anita de Groot, ergotherapeut en Muriel Littell, verpleegkundige zijn eind september 2021 begonnen als consulent voor het regionaal consultatieteam van D-ZEP (Dementie en Zeer Ernstig Probleemgedrag) Alliantie Twente. Zij hebben samen het eerste consultatietraject uitgevoerd. Samen met twaalf andere consulenten (verpleegkundigen, verzorgenden, psychologen, ergotherapeuten en fysiotherapeuten) en de coördinator vormen zij het regionaal consultatieteam D-ZEP.

De behandeling en begeleiding van mensen met dementie en zeer ernstig probleemgedrag is complex en vraagt extra aandacht en expertise. Drie Twentse zorgorganisaties, Carintreggeland, Liberein en TriviumMeulenbeltZorg hebben daarom de handen ineen geslagen en gezamenlijk een regionaal consultatieteam opgezet. Dit samenwerkingsverband met de naam 'D-ZEP Alliantie Twente', ondersteunt sinds september zorgcollega's die in hun werk te maken hebben met mensen met dementie die zeer ernstig probleemgedrag (D-ZEP) vertonen. Binnen het consultatieteam wordt kennis en expertise gebundeld met als belangrijkste resultaat handvatten bieden aan de zorgprofessionals en naasten, waardoor het welbevinden van cliënten wordt vergroot.

Proeven en ervaren

De vijftien consulenten, die werkzaam zijn bij de drie genoemde zorgorganisaties, richten zich in eerste instantie op zorgteams van psychogeriatrische (PG) afdelingen met vragen over individuele situaties (casussen).

arts) al meerdere mogelijkheden zijn uitgeprobeerd om dit gedrag om te buigen. Anita: "Het gaat dus echt om situaties waarbij het water het team aan de lippen staat." Een aanvraag wordt door de coördinator van het regionaal consultatieteam D-ZEP beoordeeld.

Na acceptatie van een aanvraag worden twee leden uit het consulententeam gekoppeld aan de casus. Zij gaan er mee aan de slag en starten met het verzamelen van informatie om een zo volledig mogelijk beeld van de cliënt te krijgen. Anita: "Je duikt helemaal de diepte in bij de casus. Wat is het levensverhaal van de cliënt, uit wat voor een gezin komt iemand? Wat voor een mens is het, hoe is zijn leven gelopen, relatie, eigen gezin, werk, etc? Verder ontleed je het probleemgedrag wat gemeld wordt.

Hoe ziet dat eruit? Waardoor wordt het getriggerd? Welke omstandigheden op de afdeling/woonsituatie spelen een rol? Informatie haal je uit het aanmeldingsformulier, familiegesprek, teamgesprek en eigen observaties op locatie.

Bij de observaties ga je juist op zoek naar de momenten dat het wel goed gaat en er geen probleemgedrag is. Waarom gaat het dan wel goed? Hoe is dan de interactie van de zorgverlener met de cliënt? Wat gebeurt er in de omgeving? Wat kan het team hiervan leren?"

Sterke kanten

Er is al veel expertise in teams die werken met cliënten met dementie en zeer ernstig probleemgedrag.

"Je duikt helemaal de diepte in bij de casus"

MIJLPALEN

• Consultatieteam gestart

In september 2021 is het consultatieteam D-ZEP Alliantie Twente van start gegaan. Het D-ZEP Alliantie Twente consultatieteam bestaat uit 1 coördinator en 15 consulenten. Het consultatieteam ondersteunt zorgteams met begrijpen en hanteerbaar maken van zeer ernstig probleemgedrag bij mensen met dementie.

• Consultatietraject

Een consultatietraject van regionaal consultatieteam D-ZEP heeft als doel om een cliënt te laten blijven waar hij woont. Het voorkomen van overplaatsing van de cliënt en overbelasting van het team zijn prioriteit.

• Afdelingen

We verkennen de mogelijkheden om een DZEP alliantie Twente afdeling te realiseren voor mensen met zeer ernstig probleem gedrag. Het ontwikkelen van deze afdeling zal nog enkele jaren duren.

Hun werk als consulent voor D-ZEP Alliantie Twente naast hun reguliere werk bij TMZ zien Anita en Muriel als een verrijking. Muriel: "Als je zorg verleent met een team, sta je er zelf middenin, maar als consulent observeer je en kijk je vanaf een afstand."

Fijne sfeer

Anita en Muriel reageerden eerder op de vacature waarin consulenten voor het D-ZEP-team werden gevraagd. Anita: "Ik was altijd meer gericht was op de somatische zorg. De PG-zorg is pas de laatste jaren meer onder de aandacht van de ergotherapie is gekomen. Hierin is nog veel ontwikkeling mogelijk. Ik vind het een boeiend terrein waarin ik graag wil bijdragen aan het welbevinden van de cliënt."

Muriel kreeg een tip van haar leidinggevende over de vacature. "De vacature trok me gelijk aan. Dementie en Zeer Ernstig Probleemgedrag heeft mijn interesse en dit sluit goed aan bij mijn werkzaamheden op de pg-afdelingen. Ik heb de afgelopen jaren ook veel cursussen gedaan die te maken hebben met onbegrepen probleemgedrag en agressie. Binnen mijn werk had ik dit thema bovendien al als aandachtsveld."

Handvatten

Anita en Muriel ervaren het teamgevoel met de andere consulenten binnen het D-ZEP team als bijzonder prettig. Muriel: "Binnen het consulententeam hangt een fijne sfeer. De samenwerking is goed en voelt vertrouwd."

Hoe de D-ZEP consulenten te werk gaan? Een voorwaarde voor een aanvraag bij het D-ZEP team is dat het om een casus moet gaan waarbij sprake is van zeer ernstig probleemgedrag. En dat door het team rondom deze cliënt (zorgprofessionals, psycholoog,

Het consultatieteam probeert vanuit een frisse blik, methodisch te kijken naar factoren die het gedrag in stand houden, aan te sluiten bij de aanwezige expertise en door het leggen van de juiste accenten hieraan iets toe te voegen. Muriel: "We proberen gebruik te maken van de sterke kanten die er al zijn in een team. Dat wil zeggen dat we bijvoorbeeld eens meekijken met een zorgprofessional waarbij het contact met de cliënt regelmatig wel goed verloopt. Misschien geeft dit wel inzichten voor andere teamleden. Ik denk dat handvatten voor het omgaan met probleemgedrag van een cliënt veelal in het zorgteam gevonden kunnen worden."

Kleine interventies

Het adviesrapport dat is opgeleverd door Anita en Muriel bevatte tal van kleine interventies. Anita: "vaak wordt er te groot gedacht, door aandacht te hebben voor de accenten is vaak al veel te bereiken." Inmiddels is het consultatietraject afgerond d.m.v. een adviesrapport en een terugkombijeenkomst met alle betrokkenen. De evaluatie heeft plaatsgevonden. Het regulier zorgteam van de cliënt geeft aan dat cliënt meer moment van geluk uitstraalt.

Anita: "We zijn nu bezig om naar aanleiding van de eerste casus die we hebben gedaan een advies te schrijven. Na de adviesrapportage gaat het team met de adviezen aan de slag. Na 6 tot 8 weken vindt er dan een evaluatiegesprek plaats met het team." Een mogelijk advies van een casus zou bijvoorbeeld kunnen zijn om meerdere contactmomenten met een cliënt te creëren. "Er wordt vaak in te grote oplossingen gedacht, zegt Muriël, "maar met kleine interventies kunnen we ook soms ook al veel bereiken."

OVER ONS

D-ZEP Alliantie Twente

D-ZEP Alliantie Twente is een regionaal consultatieteam, voortgevloeid uit een initiatief van CarintReggeland, Liberein en TriviumMeulenbeltZorg.

Het consultatieteam dat bestaat uit 15 consulenten afkomstig uit de 3 deelnemende organisaties, ondersteunt zorgcollega's uit de regio Twente, die in hun werk vastlopen bij cliënten met dementie en die zeer ernstig probleemgedrag (D-ZEP) vertonen. De behandeling en begeleiding van mensen met dementie met zeer ernstig probleemgedrag is complex en vraagt extra aandacht en expertise.

Het doel

Consultatie door dit multidisciplinaire team is gericht op het grip krijgen op de situatie met zeer ernstig probleemgedrag. Er worden handvatten geboden bij het ondersteunen van cliënt, naasten en professionals bij het omgaan met het probleemgedrag. Dit alles met als doel het verbeteren van de kwaliteit van leven van de cliënt in de eigen leefomgeving. Daarnaast is een ander en minstens zo belangrijk doel het vergroten en bundelen van kennis en inzicht bij de zorgprofessionals.

De werkwijze

Professionals van PG-afdelingen in de regio kunnen voor advies en ondersteuning bij cliënten met dementie en zeer ernstig probleemgedrag een aanmelding doen bij de coördinator van het consultatieteam Chantal Hogeling. Dit kan via het mailadres dzep@triviummeulenbeltzorg.nl

De coördinator van de D-ZEP Alliantie Twente beoordeelt vervolgens de aanvraag en maakt een match tussen de aanvraag en consulenten. Het consultatietraject begint met een startgesprek waarbij zowel het reguliere zorg- en behandelteam, de consulenten en bij voorkeur ook belangrijke naasten aanwezig zijn. Samen wordt een consultvraag opgesteld.

De consulenten observeren in de huidige woonsituatie en analyseren wat in die situatie goed werkt en wat misschien anders kan. Ook spreken de consulenten met medewerkers, behandelaren en belangrijke naasten. De consulenten bespreken al hun bevindingen en analyses met de betrokkenen en komen zo samen tot verbetermogelijkheden. Er wordt gekeken wat nodig is om dit advies op te kunnen volgende. Na het advies van de consulenten wordt een vervolfgesprek gemaakt. De consulenten houden ook na het advies nog een oogje in het zeil.

Het consultatieteam ondersteunt dus de reguliere zorg, waarbij er naar wordt gestreefd de cliënt in dezelfde woonsituatie te laten

Geïnteresseerd?

Meer weten over dit consultatieteam, de doelgroep en de werkwijze? Bezoek dan de website:

www.dzepalliantietwente.nl

WAT BETEKENT D-ZEP?

PROBLEEMGEDRAG BIJ DEMENTIE

Probleemgedrag komt bij ongeveer 80% van de cliënten wonend in de psychogeriatrische verpleeghuizen op enig moment voor. Bij een klein deel van deze cliënten gaat het om zeer ernstig probleemgedrag dat zich op verschillende manieren kan uiten. In de richtlijn 'probleemgedrag bij mensen met dementie' is een vijftal veel voorkomende gedragscategorieën opgenomen: psychotisch gedrag, depressief gedrag, angstig gedrag, geagiteerd gedrag en apathisch gedrag.

Probleemgedrag leidt doorgaans tot verlies van kwaliteit van leven voor cliënten. Het kan op een PG-afdeling ook belastend zijn voor medebewoners. Bij zorgprofessionals leidt het bovendien tot vergroting van de werkbelasting, toename van het ziekteverzuim en tot afname van het werkplezier.

VISIE OP CLIËNTEN MET DEMENTIE EN ZEER ERNSTIG PROBLEEMGEDRAG

Menselijk gedrag ontstaat vanuit een complexe interactie van biologische, psychologische en sociale en fysieke omgevingsfactoren (bio-psycho-sociaal model). De cliënt met dementie en zeer ernstig probleemgedrag zien we altijd in de context van relaties en interacties met anderen. De bepalende factor of in hoeverre het gedrag als probleem voor de cliënt en diens omgeving wordt ervaren, is niet het gedrag zelf, maar het effect van het gedrag. Met andere woorden, in hoeverre gedrag als een probleem wordt ervaren, is afhankelijk van de context en van de waarneming en verwachtingen van de betrokkenen.

Zeep ernstig probleemgedrag bij mensen met dementie is een ernstige belemmering voor optimaal functioneren, het ervaren van een gevoel van welbevinden en voor de kwaliteit van leven voor zowel de cliënt als diens omgeving.

Contactgegevens:

D-ZEP Alliantie Twente

Postbus 5019

7600 GA Almelo

T 06-23982287

E dzep@triviummeulenbeltzorg.nl

I www.dzepalliantietwente.nl